

Sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva do lezbijk, gejev, biseksualcev in transseksualcev

Človekovo dostojanstvo je nedotakljivo. Treba ga je spoštovati in varovati.

Vsakdo ima pravico do spoštovanja telesne in duševne celovitosti.

Listina EU o temeljnih pravicah (člena 1 in 3(1))

„Sovražni govor“ se nanaša na napeljevanje in spodbujanje sovraštva, diskriminacije ali sovražnosti do posameznika, ki izvira iz predsodkov do te osebe zaradi neke njene značilnosti, na primer njene spolne usmerjenosti ali identitete.

„Kaznivo dejanje iz sovraštva“ se nanaša na fizični ali verbalni napad na posameznika, ki izvira iz predsodkov do te osebe zaradi neke njene značilnosti, na primer spolne usmerjenosti ali identitete.

„Homofobija“ je nerazumen strah pred osebo, ker je ta lezbijka, gej ali biseksualec.

„Transfobija“ je nerazumen strah pred osebo, ker se ta kaže kot oseba drugega spola, kot je bilo določeno ob rojstvu, npr. s hormonsko terapijo, operacijo, oblačenjem ali kozmetiko.

Strah in zastraševanje, ki sta rezultat kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora, lezbijkam, gejem, biseksualcem in transseksualcem (LGBT) preprečujeta polno udeležbo v družbi. Obseg sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva do oseb LGBT v EU ni jasen, ker večina držav članic ne zbira podatkov o teh vprašanih. Vendar nekatere raziskave kažejo, da je v določenih državah članicah do 50 % oseb LGBT žrtev sovražnega govora ali kaznivih dejanj iz sovraštva. Ker ni enotnega pravila za EU, države članice sprejemajo različne pristope k sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva.

Raziskave kažejo, da se o sovražnem govoru in kaznivih dejanjih iz sovraštva pogosto ne poroča. Deloma zato, ker se žrtve počutijo nelagodno ob razkrivanju svoje spolnosti organom kazenskega pregona. Nekatere države članice so uvedle „prijavljanje prek tretje stranke“, kar omogoča prijavljanje kaznivih dejanj na mestih, ki niso policijske postaje, in osebam, ki niso policijski uslužbenci.

Kriminalizacija sovražnega govora

V dvanajstih državah članicah (Belgija, Danska, Nemčija, Estonija, Španija, Francija, Irska, Latvija, Nizozemska, Portugalska, Romunija in Švedska) ter Severni Irski v Združenem kraljestvu se spodbujanje sovraštva, nasilje ali diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti obravnavajo kot kazniva dejanja.

V štirih državah članicah (Avstrija, Bolgarija, Italija in Malta) je sovražni govor opredeljen kot kaznivo dejanje v zvezi z določenimi skupinami, med katerimi pa ni oseb LGBT. Zato je težko uveljaviti zakonodajo v primerih homofobije.

V drugih državah članicah sovražni govor proti osebam LGBT ni izrecno opredeljen kot kaznivo dejanje, vendar je zakonodaja oblikovana na splošno in se lahko uporablja tudi za njihovo zaščito.

Kazniva dejanja iz sovraštva

Vse države članice trenutno kriminalizirajo fizične napade. V večini držav članic je kazen za ta kazniva dejanja lahko višja, če so bila storjena zaradi predsodkov do na primer rase ali vere neke osebe (znano kot „oteževalni dejavnik“). Vendar zakonodaja EU od držav članic ne zahteva, naj homofobijo ali transfobijo vključijo med „oteževalne dejavnike“ kaznivih dejanj.

V desetih državah članicah (Belgija, Danska, Španija, Francija, Nizozemska, Portugalska, Romunija, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo) sta homofobija in transfobija oteževalna dejavnika, čeprav sta v nekaterih državah članicah omejena na nekatera kazniva dejanja.

V petnajstih državah članicah (Bolgarija, Češka, Nemčija, Estonija, Španija, Irska, Italija, Ciper, Litva, Luksemburg, Latvija, Malta, Avstrija, Slovenija in Slovaška) homofobija in transfobija nista izrecno opredeljeni kot oteževalna dejavnika. Vendar pa zakonodaja šestih držav (Češka, Nemčija, Latvija, Malta, Avstrija in Slovaška) vključuje splošno predstavo kaznivega dejanja iz sovraštva, zato bi homofobijo in transfobijo lahko upoštevali kot oteževalna dejavnika.

PRAVICA DO ENAKE ZAŠČITE

EU je 28. novembra 2008 sprejela okvirni sklep v zvezi s sovražnim govorom in kaznivimi dejanji, ki izhajajo iz rasizma in ksenofobije (UL L 328, 2008). EU mora razmisliti o sprejetju podobne zakonodaje, ki bi pokrivala homofobični in transfobični sovražni govor ter kazniva dejanja iz sovraštva, tako da bi bile osebe LGBT lahko zaščitene v vseh državah članicah.

Ta letak temelji na dveh poročilih Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA): *Homophobia and Discrimination on Grounds of Sexual Orientation in the EU Member States: Part 1 – Legal Analysis (Homofobija in diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete v državah članicah EU, Del I Pravna analiza)*, objavljeno junija 2008, in *Homophobia Discrimination on Grounds of Sexual Orientation and Gender Identity in the EU Member States: Part 2 – The Social Situation (Homofobija in diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete v državah članicah EU, Del II Družbeni položaj)*, objavljeno marca 2009.

Celotno poročilo je dostopno na naslovu: <http://fra.europa.eu>

Vse objave Agencije Evropske unije za temeljne pravice lahko brezplačno naročite na njeni spletni strani.

Izjava o omejitvi odgovornosti:

V primeru nejasnosti v zvezi s tem prevodom preverite angleško različico, ki je izvirnik in uradna različica dokumenta.